

INTERS
HELLAS

δίκτυο
για τα δικαιώματα
του παιδιού

network
for children's
rights

PROTECTION

FOR ALL MINORS

**ΤΑ ΑΟΡΑΤΑ ΑΣΥΝΟΔΕΥΤΑ ΠΑΙΔΙΑ.
ΑΝΑΦΟΡΑ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ
PROTECTION FOR ALL MINORS**

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ / ΠΛΑΙΣΙΟ ΑΝΑΦΟΡΑΣ 4

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΟΥ PROTECTION FOR ALL MINORS 6

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ 9

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ 12

ΠΡΟΣΤΙΘΕΜΕΝΗ ΑΞΙΑ ΤΟΥ PROTECTION FOR ALL MINORS 14

ΤΙ ΜΑΣ ΕΙΠΑΝ ΤΑ ΑΣΥΝΟΔΕΥΤΑ ΠΑΙΔΙΑ (FOCUS GROUP) 17

ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ 20

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ 21

SUCCESS STORIES 23

Ο ΑΝΤΙΚΤΥΠΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ 25

ΕΙΣΑΓΩΓΗ / ΠΛΑΙΣΙΟ ΑΝΑΦΟΡΑΣ

Το Δίκτυο για τα Δικαιώματα του Παιδιού (Δίκτυο) από το 2016 παρέχει υπηρεσίες σε παιδιά πρόσφυγες και ιδίως σε ασυνόδευτα παιδιά, συμπεριλαμβανομένων των παιδιών χωρισμένων από την οικογένεια τους (“separated children”), με εξειδικευμένη μονάδα και πρόγραμμα ψυχοκοινωνικής και νομικής υποστήριξης αποτελούμενη από κοινωνικούς λειτουργούς, ψυχολόγους, δικηγόρους και πολιτισμικούς διαμεσολαβητές. Οι εν λόγω μονάδα συνέδραμε τα παραπάνω παιδιά στις ανοικτές δομές φιλοξενίας Σχιστού και Ελληνικού, ενώ από το 2017, η μονάδα υποστήριζε τα ασυνόδευτα παιδιά που διαβιούσαν σε καθεστώς επισφαλούς στέγασης ή/και αστεγίας στον αστικό ιστό της Αττικής.

Το Δίκτυο μέσω της υποστήριξης που παρείχε στα ασυνόδευτα παιδιά προχωρούσε σε εντοπισμό των αναγκών τους και με τη συμμετοχή του στην ομάδα εργασίας για την παιδική προστασία που διοργάνωνε η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες μετέφερε την εμπειρία του πεδίου και αναδείκνυε τα ζητήματα αστεγίας των ασυνόδευτων παιδιών.

Το 2020 συστάθηκε με το Π.Δ. 18/2020 (Α’ 34) στο Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου η Ειδική Γραμματεία Προστασίας Ασυνόδευτων Ανηλίκων (ΕΓΠΑΑ), προκειμένου να αποτελέσει την αρμόδια αρχή για την προστασία των ασυνόδευτων ανηλίκων στην Ελλάδα. Παράλληλα, το ίδιο έτος, με πρωτοβουλία της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες εκπονήθηκε ερευνητική μελέτη του [Παντείου Πανεπιστημίου για τα άστεγα ασυνόδευτα παιδιά στην Ελλάδα](#).

Λαμβάνοντας υπόψιν τα συμπεράσματα της έρευνας, με την υποστήριξη της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες και τη συμβολή του Διεθνούς Οργανισμού Μετανάστευσης (ΔΟΜ), καθώς και των οργανώσεων ΑΡΣΙΣ – Κοινωνική οργάνωση υποστήριξης νέων, Δίκτυο για τα Δικαιώματα του Παιδιού και ΜΕΤΑδραση– Δράση για την Μετανάστευση και την Ανάπτυξη, η ΕΓΠΑΑ προχώρησε τον Απρίλιο του 2021 στην σύσταση του [Εθνικού Μηχανισμού Επείγουσας Ανταπόκρισης \(«ΕΜΕΑ»\)](#). Στο πλαίσιο του ΕΜΕΑ πραγματοποιείται ο άμεσος εντοπισμός και η παροχή υπηρεσιών στα ασυνόδευτα παιδιά μέσω κέντρων πληροφόρησης (Info Desk) και εν συνεχεία η συνοδεία τους μέσω κινητών μονάδων (mobile units) σε δομές επείγουσας φιλοξενίας.

Εν συνεχεία συστάθηκε με το [Π.Δ. 77/2023 \(ΦΕΚ Α’ 130/ 27-06-2023\)](#) η [Γενική Γραμματεία Ευάλωτων Πολιτών και Θεσμικής Προστασίας](#) στην οποία μεταφέρθηκαν, ως σύνολο αρμοδιοτήτων, οργανικών μονάδων, θέσεων προσωπικού και εποπτευόμενων φορέων, οι υπηρεσίες της ΕΓΠΑΑ και συνεπώς και του ΕΜΕΑ.

Σύμφωνα με τα επικαιροποιημένα στατιστικά στοιχεία του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου από την αρχή της λειτουργίας του Ε.Μ.Ε.Α. (5/4/2021) έως και τη 1/9/2024, ο αριθμός των ασυνόδευτων παιδιών που στεγάστηκαν σε δομές φιλοξενίας ανηλίκων (δομές επείγουσας φιλοξενίας, δομές μακροχρόνιας φιλοξενίας, διαμερίσματα ημιαυτόνομης διαβίωσης), στην Ελλάδα μέσω του Ε.Μ.Ε.Α. ανέρχεται σε 5.512. Ωστόσο, κρίνεται σκόπιμο να επισημανθεί ότι ο αριθμός αυτός αναφέρεται στα ασυνόδευτα παιδιά τα οποία διαμένουν είτε σε δομές μακροχρόνιας φιλοξενίας ασυνόδευτων παιδιών (κέντρα φιλοξενίας, , κέντρα υποδοχής και ταυτοποίησης & κλειστές ελεγχόμενες δομές, ελεγχόμενες δομές φιλοξενίας αιτούντων άσυλο) και όχι στο σύνολο των ασυνόδευτων παιδιών που έχουν εντοπιστεί στην ελληνική επικράτεια.

Τα ασυνόδευτα παιδιά που δεν επιθυμούν να στεγαστούν σε δομή φιλοξενίας ασυνόδευτων ανηλίκων,

λάμβαναν υποστήριξη τόσο πριν τη σύσταση του ΕΜΕΑ, όσο και μετά τη σύσταση του ΕΜΕΑ από φορείς παιδικής προστασίας, ένας εκ των οποίων ήταν και το Δίκτυο. Ωστόσο καθώς το καθεστώς επισφαλούς στέγασης των παιδιών παρέμενε συνακόλουθα με όλους τους κινδύνους πιθανής εκμετάλλευσης, κακοποίησης, εμπορίας, κ.ά, κρίθηκε σκόπιμο να δημιουργηθεί ένα συμπληρωματικό πρόγραμμα στο πλαίσιο του ΕΜΕΑ για την καλύτερη υποστήριξη ιδίως αυτής της ομάδας παιδιών.

Για το λόγο αυτό δημιουργήθηκε από την INTERSOS Hellas το πρόγραμμα Προστασία για Όλα τα ασυνόδευτα Παιδιά («Protection for All Minors»), το οποίο υλοποιείται από τον Αύγουστο 2022 σε συνεργασία με το Δίκτυο και υπό την εποπτεία και τον συντονισμό του ΕΜΕΑ και της Γενικής Γραμματείας Ευάλωτων Πολιτών και Θεσμικής Προστασίας.

Παράλληλα με την έναρξη λειτουργίας του προγράμματος διασφαλίστηκε ως μια από τις υπηρεσίες του προγράμματος η παρουσία των επαγγελματιών του προγράμματος (κοινωνικών λειτουργών, ψυχολόγων και δικηγόρων), μέσω του ρόλου του Παραστάτη, ως προσώπου αναφοράς του παιδιού που θα πραγματοποιεί μια πρώτη αξιολόγηση αναγκών του παιδιού στα Περιφερειακά Γραφεία Ασύλου («ΠΓΑ») της Αττικής. Σκοπός της παρουσίας είναι η άμεση αξιολόγηση του βέλτιστου συμφέροντος και η υποστήριξη των ασυνόδευτων παιδιών τα οποία προσέφευγαν στα ΠΓΑ για την διεκπεραίωση της νομικής τους κατάστασης.

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΟΥ PROTECTION FOR ALL MINORS

Στο πλαίσιο λειτουργίας του προγράμματος «Protection for All Minors» συστάθηκε το «Urban Safe Space» ένας χώρος στο κέντρο της πόλης που λειτουργεί από το Δίκτυο για τα Δικαιώματα του Παιδιού με χρηματοδότηση της **INTERSOS HELLAS**. Ο στόχος του είναι να συμβάλει στη μείωση των ασυνόδευτων και χωρισμένων από την οικογένεια τους παιδιών που δεν επιθυμούν να στεγαστούν σε δομές φιλοξενίας και διαβιούν σε επισφαλείς συνθήκες διαβίωσης. Ειδικότερα, αυτό επιτυγχάνεται μέσω της ολιστικής παροχής υπηρεσιών και δραστηριοτήτων που ενθαρρύνουν τα παιδιά να εγκαταλείψουν τις επισφαλείς συνθήκες διαβίωσης, κυρίως τη διαμονή σε διαμερίσματα με ενήλικες ομοεθνείς και να στεγαστούν σε δομές επείγουσας φιλοξενίας, καθώς επίσης και σε διαμερίσματα ημι-αυτόνομης διαβίωσης («SIL»).

Η ομάδα - στόχος του προγράμματος είναι:

- Ασυνόδευτα και χωρισμένα παιδιά που ζουν σε επισφαλείς συνθήκες, κυρίως σε διαμερίσματα με ενήλικες κατά δήλωση συγγενείς ή άλλους ομοεθνείς και δεν επιθυμούν να στεγαστούν σε επίσημες δομές φιλοξενίας.
- Ασυνόδευτα και χωρισμένα παιδιά που δεν εντοπίζονται μετά την αρχική παραπομπή τους στον Ε.Μ.Ε.Α.
- Ασυνόδευτα παιδιά που προηγουμένως στεγάζονταν σε δομές επείγουσας φιλοξενίας, αλλά έχουν αποχωρήσει αιφνιδίως και βρίσκονται εκ νέου σε καθεστώς αστεγίας ή σε επισφαλείς συνθήκες διαβίωσης.
- Ασυνόδευτα και χωρισμένα παιδιά που διαβιούν σε καθεστώς αστεγίας ή επισφαλούς διαβίωσης και εντοπίζονται από τους επαγγελματίες στα Περιφερειακά Γραφεία Ασύλου Αττικής όπου έχουν φυσική παρουσία καθημερινά, κατά την καταγραφή του αιτήματος ασύλου του παιδιού. Κατόπιν εντοπισμού τους και εφόσον επιθυμούν να στεγαστούν, ο επαγγελματίας ενημερώνει τον Ε.Μ.Ε.Α ώστε να ενεργοποιηθούν όλες οι απαραίτητες διαδικασίες για την φιλοξενία τους σε δομές ανηλίκων και να μεταφερθούν με ασφάλεια από τις Κινητές Μονάδες (Mobile Unit) της Μονάδας Παιδικής Προστασίας ενώ εάν δεν επιθυμούν να στεγαστούν, ενημερώνεται ο Ε.Μ.Ε.Α και αναλαμβάνει την υπόθεση του επαγγελματία του προγράμματος.
- Ασυνόδευτοι ανήλικοι, οι οποίοι εντοπίζονται και διαβιούν σε περιοχές της **επαρχίας**. Για την εκάστοτε περίπτωση ασυνόδευτου ανηλίκου για την οποία ο επαγγελματίας λαμβάνει ενημέρωση ότι διαμένει με κατά δήλωση ενήλικο συγγενή ή ομοεθνή, εκτός του νομού Αττικής, αποστέλλει γραπτή ενημέρωση προς την εκάστοτε Εισαγγελική Αρχή, η οποία συμπεριλαμβάνει τα προσωπικά στοιχεία των ανηλίκων και των ενήλικων, τις υπηρεσίες που έχουν παρασχεθεί από το πρόγραμμα, β) το χρονικό διάστημα παροχής υπηρεσιών, γ) ο τρόπος παροχής υπηρεσιών (παρασχεθήκαν μόνο τηλεφωνικά ή και δια ζώσης) δ) το ιστορικό τυχόν προηγούμενων στεγάσεων σε δομές φιλοξενίας, ε) το χρονικό διάστημα που ο ανήλικος δηλώνει ότι βρίσκεται στην Ελλάδα, στ) καθώς και τυχόν ευαλωτότητες (πχ αναφορά σε ιατρική ή άλλης φύσεως σοβαρή ανάγκη). Στη συνέχεια, ο Ε.Μ.Ε.Α. διαβιβάζει εγγράφως και αυτούσια την ως άνω ενημέρωση στην αρμόδια Κοινωνική Υπηρεσία του Δήμου κατοικίας τους, η οποία σε συνεργασία και με την εκάστοτε Εισαγγελική Αρχή προβαίνει στις κατά λόγο αρμοδιότητας ενέργειες αξιολόγησης του βέλτιστου συμφέροντος των ανηλίκων. Ο Ε.Μ.Ε.Α. κοινοποιεί τους συνεργάτες του «Protection for All

Minors» σε αυτή την αλληλογραφία, οι οποίοι είναι σε θέση να κοινοποιήσουν επιπλέον πληροφορίες στις Κοινωνικές Υπηρεσίες για την εκάστοτε περίπτωση, εφόσον αυτό ζητηθεί. Από τη στιγμή, που μια υπόθεση διαβιβαστεί από τον Ε.Μ.Ε.Α. στην Κοινωνική Υπηρεσία, συνεπάγεται το κλείσιμο της για το «Protection for All Minors». Ωστόσο, τυχόν, επιπλέον πληροφορίες που μπορεί να ζητηθούν μεταγενέστερα από την αρμόδια Κοινωνική Υπηρεσία, κοινοποιούνται από τους Παραστάτες, ακόμη κι αν η υπόθεση έχει κλείσει. Για υποθέσεις ανηλίκων που μπορεί να μετακινηθούν από κάποια επαρχιακή πόλη στο νομό Αττικής, αυτό συνεπάγεται ότι οι υπηρεσίες του προγράμματος ενεργοποιούνται εκ νέου είτε κατόπιν παραπομπής του ανηλίκου από τον Ε.Μ.Ε.Α. είτε κατόπιν εντοπισμού του από τους Παραστάτες (σε ΠΓΑ ή κατόπιν άφιξης στο Urban Safe Space).

Ένας επιπλέον στόχος είναι η βαρύτητα που δίνεται στα ασυνόδευτα και χωρισμένα παιδιά που αντιμετωπίζουν πρόσθετες ευαλωτότητες (εκτός των προαναφερθέντων), όπως ζητήματα ψυχικής υγείας ή/ και εθισμού ή διατρέχουν κίνδυνο εμπορίας και εκμετάλλευσης.

Το πρόγραμμα σχεδιάστηκε με σκοπό την θεσμοθέτηση και την υλοποίηση του ρόλου του «**Παραστάτη**». Στον αρχικό σχεδιασμό, η ομάδα αποτελούνταν από τέσσερις Παραστάτες (οι οποίοι ανήκουν στις ειδικότητες των κοινωνικών λειτουργών, ψυχολόγων και δικηγόρου) και ήταν αρμόδια για την αξιολόγηση του βέλτιστου συμφέροντος των παιδιών, οι οποίοι είτε δεν έχουν στεγαστεί σε δομή φιλοξενίας λόγω μη επιθυμίας τους ή μη εντοπισμού τους, είτε ενώ στεγάστηκαν, έχουν αποχωρήσει αιφνιδίως από αυτή. Στο πλαίσιο υποστήριξης των παιδιών που εμπíπτουν στις ανωτέρω κατηγορίες, οι Παραστάτες είναι αρμόδιοι για τον σχεδιασμό και την ανάπτυξη ενός πλάνου δράσης για κάθε παιδί ξεχωριστά, σύμφωνα με τις δικές του ανάγκες.

Ο στόχος είναι κάθε παιδί να έχει ως πρόσωπο αναφοράς του έναν Παραστάτη και ο Παραστάτης να έχει ένα συγκεκριμένο αριθμό παιδιών υπό την ευθύνη του. Οι συναντήσεις με τα παιδιά διεξάγονται σε προκαθορισμένα ραντεβού στο χώρο του Urban Safe Space, εβδομαδιαία ή κάθε δυο εβδομάδες, ή και εκτάκτως, αν προκύπτει ανάγκη. Επιπλέον, μια φορά το μήνα ο Παραστάτης που είναι αρμόδιος για νομικής φύσεως ζητήματα, ενημερώνει την αρμόδια Εισαγγελία Ανηλίκων αναφορικά με το καθεστώς διαβίωσης του εκάστοτε παιδιού.

Για τις περιπτώσεις των ασυνόδευτων ή χωρισμένων παιδιών που αρνούνται να τοποθετηθούν σε ασφαλές περιβάλλον, οι Παραστάτες είναι αρμόδιοι για τις κατωτέρω ενέργειες:

1. Συνεχής επικοινωνία με το εκάστοτε παιδί και ατομικές συνεδρίες για τη διασφάλιση του βέλτιστου συμφέροντος του, είτε τηλεφωνικά, είτε δια ζώσης στο Urban Safe Space. Πιο συγκεκριμένα, αυτό περιλαμβάνει:
 - Ατομικές συνεδρίες ψυχοκοινωνικής υποστήριξης
 - Ατομικές συνεδρίες σχετικά με την προσωρινή ανάθεση της φροντίδας τους.
 - Ατομικές συνεδρίες σχετικά με τη διαδικασία ασύλου.
 - Ομαδικές συνεδρίες με βάση το τραύμα (εμπορία, χρήση ναρκωτικών, σεξ επιβίωσης κ.λπ.)
 - Εξωτερικές δραστηριότητες και παραπομπές

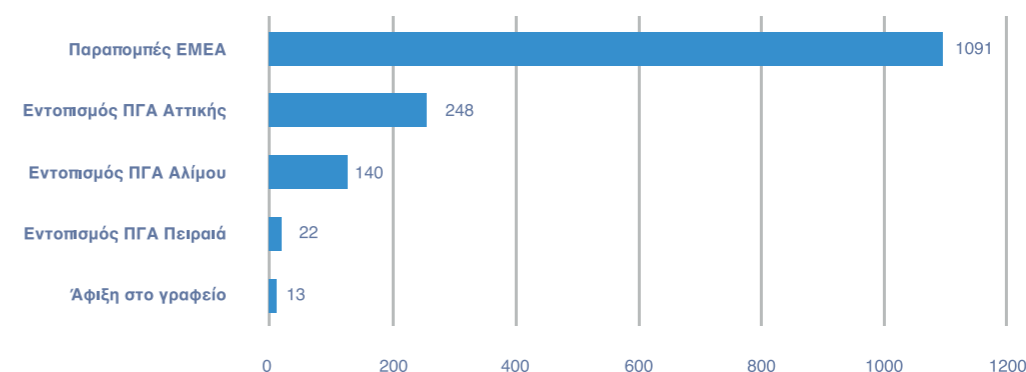
2. Επικοινωνία με τους ενήλικες με τους οποίους διαμένει το εκάστοτε παιδί και διερεύνηση της δυνατότητας ανάθεσης της προσωρινής φροντίδας ή επιμέλειάς του σε εκείνους όταν υπάρχει συγγενική σχέση.
3. Γραπτή ενημέρωση του αρμόδιου Εισαγγελέα για τη διαμονή του εκάστοτε παιδιού με ενήλικες στους οποίους δεν έχει ανατεθεί η προσωρινή φροντίδα ή επιμέλεια του, καθώς και για την άρνηση του παιδιού να ενταχθεί στο προστατευτικό περιβάλλον.
4. Γραπτή ενημέρωση του Ε.Μ.Ε.Α. σε εβδομαδιαία βάση για τις περιπτώσεις, συμπεριλαμβανομένων των συνεδριών που πραγματοποιήθηκαν, της προόδου που σημειώθηκε, τα στοιχεία διαμονής των παιδιών (δήμος και οδός), καθώς και των ενήλικων συγγενών ή ομοεθνών με τους οποίους δηλώνουν ότι διαμένουν (ονοματεπώνυμο, ΔΙΚΑ ή αριθμό υπόθεσης ασύλου ή κάρτας άδειας διαμονής, εφόσον διαθέτουν τηλέφωνα επικοινωνίας), ακολουθώντας τις σχετικές οδηγίες που παρέχονται.
5. Κοινοποίηση στον Ε.Μ.Ε.Α και την αρμόδια Εισαγγελία Ανηλίκων των στοιχείων των ενηλίκων με τους οποίους διαμένουν τα παιδιά με σκοπό την καλύτερη δυνατή διασφάλιση των συνθηκών διαβίωσης τους (ονοματεπώνυμο, διεύθυνση και περιοχή κατοικίας, τηλέφωνο επικοινωνίας, αριθμό υπόθεσης ασύλου ή κάρτας άδειας διαμονής αν υπάρχει).
6. Σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης, οι Παραστάτες, σύμφωνα με το ωράριο λειτουργίας τους, προγραμματίζουν συνάντηση με τον/ την ασυνόδευτο παιδί στο Urban Safe Space για περαιτέρω εκτίμηση της υπόθεσης και των αναγκών του και παροχή υποστήριξης.
7. Συμπληρωματικά, σημειώνεται ότι οι Παραστάτες θα πρέπει να βρίσκονται σε συνεργασία με τις Εισαγγελικές Αρχές, καθώς και τις Υπηρεσίες Επιμελητών Ανηλίκων και Κοινωνικής Αρωγής εφόσον αυτό κρίνεται απαραίτητο για κάποια υπόθεση.

Κατά τη διάρκεια υλοποίησης του προγράμματος από το 2022 μέχρι και σήμερα οι ανάγκες που δημιουργούνται στο πεδίο, έχουν αλλάξει τη σύσταση της ομάδας που υλοποιεί το πρόγραμμα. Αρχικά το πρόγραμμα σχεδιάστηκε για να υλοποιείται από ένα κοινωνικό λειτουργό, δύο ψυχολόγους και ένα δικηγόρο με μεγαλύτερη έμφαση στην ψυχική υγεία των ασυνόδευτων παιδιών, ενώ στην ομάδα των διερμηνέων που υποστηρίζουν τους επαγγελματίες, υπήρχαν διερμηνείς φαρσί, αραβικών, ουρντού και μπεγκάλι. Καθώς η ανάγκη για ψυχοκοινωνική υποστήριξη ήταν μεγαλύτερη, η ομάδα πλέον αποτελείται από τρεις κοινωνικούς λειτουργούς, ένα ψυχολόγο και ένα δικηγόρο ενώ στην ομάδα των διερμηνέων υπάρχουν μόνο διερμηνείς αραβικών και ουρντού, καθώς ο μεγαλύτερος αριθμός των ασυνόδευτων παιδιών που εντοπίζονται και υποστηρίζονται από το πρόγραμμα είναι αραβικής ή πακιστανικής καταγωγής.

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

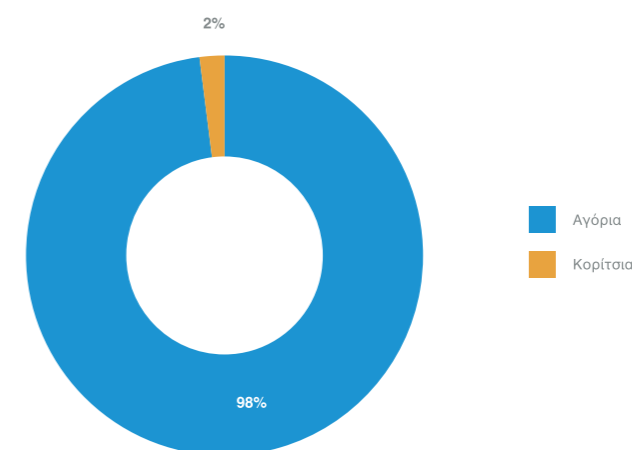
Η πιλοτική υλοποίηση του προγράμματος ξεκίνησε τον Οκτώβριο 2022, όταν λάβαμε τις πρώτες παραπομπές υποθέσεων ασυνόδευτων παιδιών. Οι παραπομπές που λαμβάνουμε έκτοτε αφορούν παιδιά τα οποία έχουν εντοπιστεί και δεν επιθυμούν να στεγαστούν ή είναι μη εντοπίσιμα, με σκοπό να γίνει περαιτέρω διερεύνηση από τις caseworker του προγράμματος. Από τον Οκτώβριο 2022 μέχρι και τον Αύγουστο 2024 παραπέμφθηκαν 1091 παιδιά από τον Εθνικό Μηχανισμό προς την ομάδα υλοποίησης του προγράμματος. Ταυτόχρονα, οι επαγγελματίες του προγράμματος εντοπίζουν ασυνόδευτα παιδιά στα Περιφερειακά Γραφεία Ασύλου Αττικής (Αττική, Άλιμος, Πειραιάς) όταν οι ανήλικοι προσέρχονται με σκοπό να αιτηθούν άσυλο στην Ελλάδα και να λάβουν το δελτίο αιτούντος άσυλο. Συνολικά 410 παιδιά έχουν εντοπιστεί στα Περιφερειακά Γραφεία Ασύλου. Τέλος, ένας μικρός αριθμός δεκατριών παιδιών προσήλθε στο γραφείο ως αυθόρμητη άφιξη και έπειτα από επικοινωνία με τον ΕΜΕΑ, αναλάβαμε την υπόθεση του παιδιού.

Εντοπισμός παιδιών

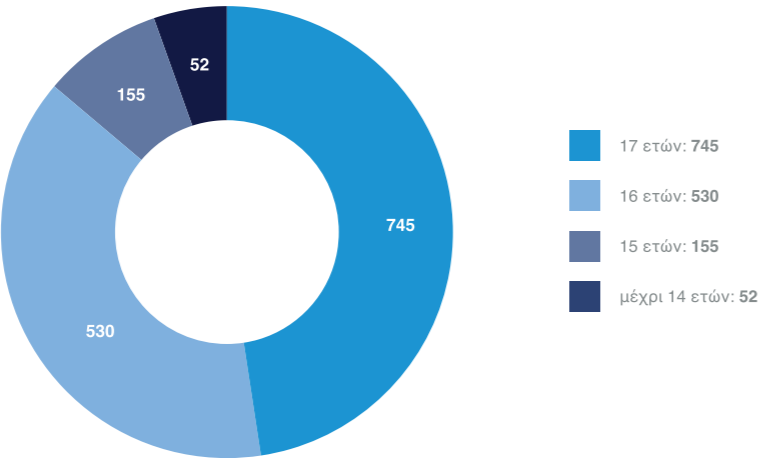
Όσον αφορά τα δημογραφικά στοιχεία των παιδιών, παρατηρείται ότι το μεγαλύτερο ποσοστό των ασυνόδευτων παιδιών είναι αγόρια (98%) και αρκετά μικρότερο ποσοστό τα κορίτσια (2%). Αυτό συμβαίνει καθώς είναι αρκετά πιο εύκολο για ένα αγόρι να ταξιδέψει μόνο του και να αποφύγει τους κινδύνους του ταξιδιού, συγκριτικά με ένα ασυνόδευτο κορίτσι. Επιπλέον, τα κορίτσια που έρχονται στην Ελλάδα στεγάζονται απευθείας σε Δομές της Γενικής Γραμματείας, με αποτέλεσμα να υπάρχει ένας μικρός αριθμός ασυνόδευτων κοριτσιών τα οποία βρίσκονται σε επισφαλείς συνθήκες διαβίωσης.

Φύλο

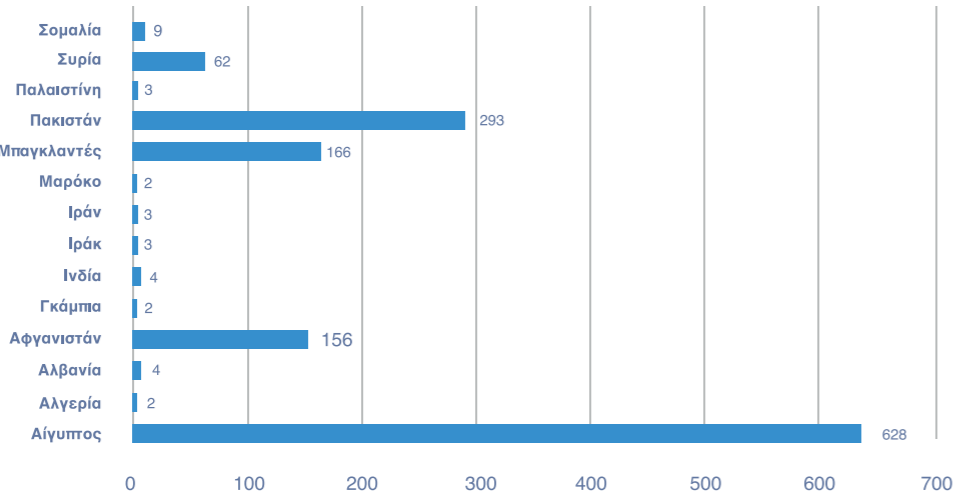
Επιπλέον, παρατηρείται ότι το μεγαλύτερο ποσοστό των ασυνόδευτων παιδιών είναι ηλικίας 15-18 ετών. Όπως αναφέρθηκε παραπάνω, τα παιδιά μεγαλύτερης ηλικίας μπορούν να ταξιδέψουν πιο εύκολα. Συγκεκριμένα, έχουν εντοπιστεί 745 παιδιά ηλικίας 17 ετών, 530 παιδιά ηλικίας 16 ετών και 155 παιδιά ηλικίας 15 ετών ενώ κάτω των 14 ετών είναι συνολικά 52 παιδιά.

Ηλικία κατά την παραπομπή

Συνολικά, το χρονικό διάστημα Οκτώβριος 2022- Σεπτέμβριος 2024 έχουν εντοπιστεί **1384** ασυνόδευτα παιδιά μέσω του προγράμματος. Τα 628 εξ' αυτών είναι αιγυπτιακής καταγωγής, 293 παιδιά είναι πακιστανικής καταγωγής, 166 παιδιά έχουν καταγωγή από το Μπαγκλαντές και 156 παιδιά είναι αφγανικής καταγωγής. Από τα μέσα 2023 μέχρι και τον Αύγουστο 2024, ο μεγαλύτερος αριθμός των παιδιών που είτε εντοπίζονται στα Περιφερειακά Γραφεία Ασύλου, είτε παραπέμπονται μέσω του ΕΜΕΑ είναι αιγυπτιακής καταγωγής. Πρόκειται για παιδιά τα οποία επιλέγουν να διαμένουν με ενήλικες συγγενείς ή άλλους ομοεθνείς και δεν επιθυμούν να στεγαστούν. Αρκετά μικρά είναι τα ποσοστά των παιδιών από χώρες της Αφρικής ή άλλες αραβικές χώρες (πχ Αλγερία, Μαρόκο, Λιβύη, Ιράκ κλπ)

Εθνικότητες παιδιών

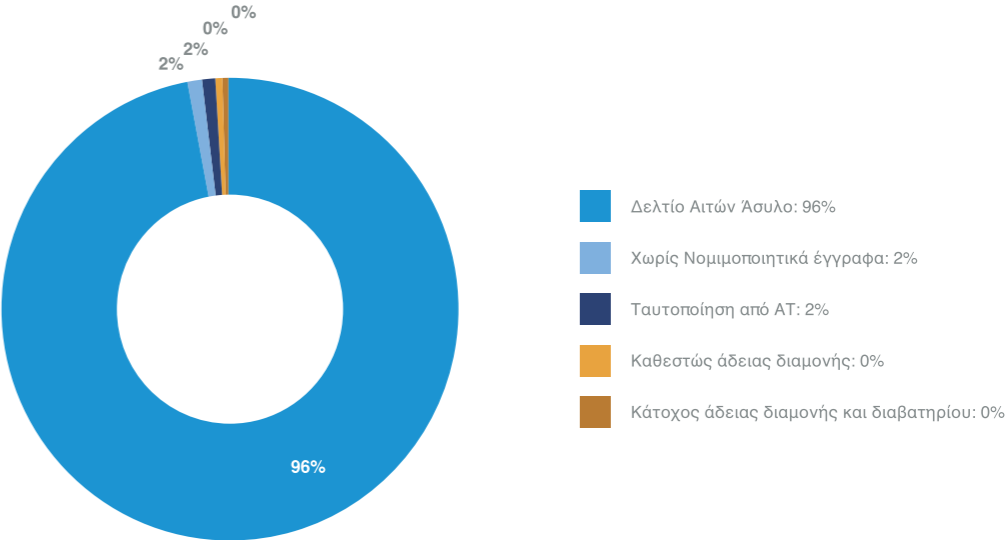

Όσο αφορά τις ευαλωτότητες που αναδεικνύονται μέσα από την διερεύνηση των αναγκών του κάθε παιδιού, η βασικότερη είναι ότι πρόκειται για ασυνόδευτα παιδιά. Μόλις 193 παιδιά είχαν δηλώσει κατά τον εντοπισμό τους ότι διαμένουν με κάποιο ενήλικο συγγενή ενώ 5 παιδιά παραπέμφθηκαν στο πρόγραμμα έχοντας λάβει διάταξη για την ανάληψη της πραγματικής φροντίδας από την Εισαγγελία. Ωστόσο, το 5.6% των παιδιών, έχει άλλες ευαλωτότητες εκτός της ανηλικότητας. Πιο συγκεκριμένα:

- Σοβαρά ιατρικά ζητήματα
- Κακοποίηση
- LGBTQI+
- Ζητήματα ψυχικής υγείας
- Ιστορικό κράτησης
- Εγκυμοσύνη
- Εξαναγκαστικός γάμος
- Ανήλικοι σε σύγκρουση με το νόμο

Τέλος, το βασικότερο αίτημα των ασυνόδευτων παιδιών που εντοπίζονται και υποστηρίζονται από τους επαγγελματίες του προγράμματος σχετίζεται με το νομικό καθεστώς τους. Το μεγαλύτερο ποσοστό των παιδιών (96%), είναι παιδιά τα οποία έχουν καταγραφεί στην Υπηρεσία Ασύλου και είναι αιτούντες διεθνούς προστασίας. Ακολουθεί ένα μικρό ποσοστό παιδιών (συνολικά 19 παιδιά), τα οποία έχουν ταυτοποιηθεί σε κάποιο Αστυνομικό Τμήμα και έχουν λάβει αριθμό ΔΙΚΑ, ωστόσο δεν έχουν καταγραφεί πλήρως από την Υπηρεσία Ασύλου. Ο αριθμός των παιδιών που δεν έχουν καταγραφεί είναι 16 παιδιά ενώ 3 παιδιά έχουν λάβει καθεστώς πρόσφυγα και είναι κάτοχοι άδειας διαμονής.

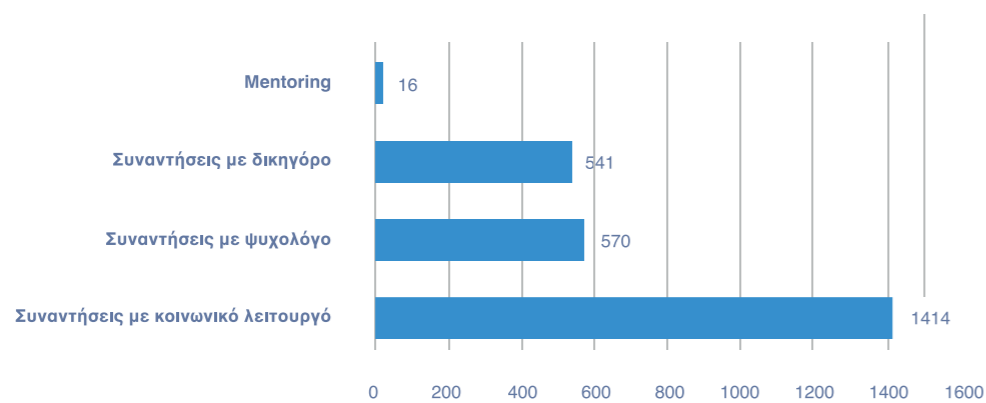
Νομικό Καθεστώς παιδιών

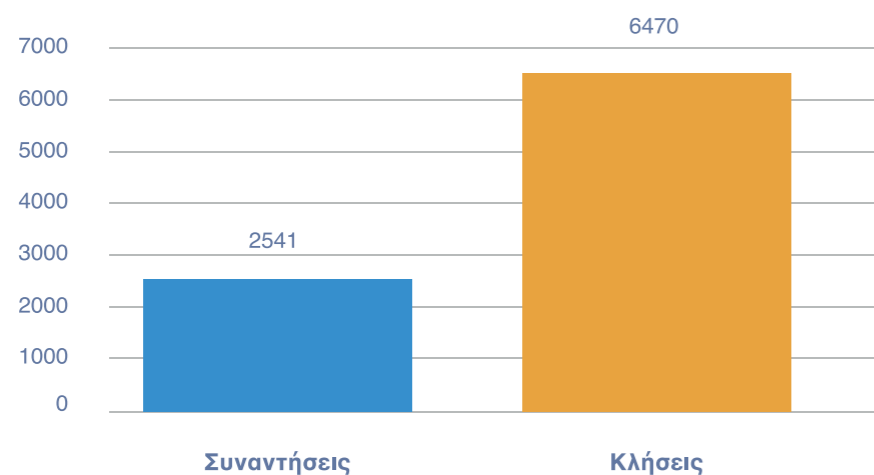
ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Τόσο στο Urban Safe Space, όσο και στην Υπηρεσία Ασύλου, πραγματοποιούνται ατομικές συναντήσεις με τα ασυνόδευτα παιδιά με σκοπό την λήψη ψυχοκοινωνικού ιστορικού, τη διερεύνηση αναγκών και την παροχή νομικής συμβουλευτικής για την διαδικασία ασύλου. Ο μεγαλύτερος αριθμός των συναντήσεων είναι με τους κοινωνικούς λειτουργούς του προγράμματος, οι οποίες είναι αναλαμβάνουν τις υποθέσεις των παιδιών σε συνεργασία με κάθε παιδί ξεχωριστά δημιουργούν ένα ατομικό πλάνο δράσης. Οι κοινωνικοί λειτουργοί επιφορτίζονται με την παραπομπή του παιδιού σε ψυχολόγο ή/και δικηγόρο του προγράμματος για πιο εξατομικευμένες συναντήσεις.

Είδος συναντήσεων

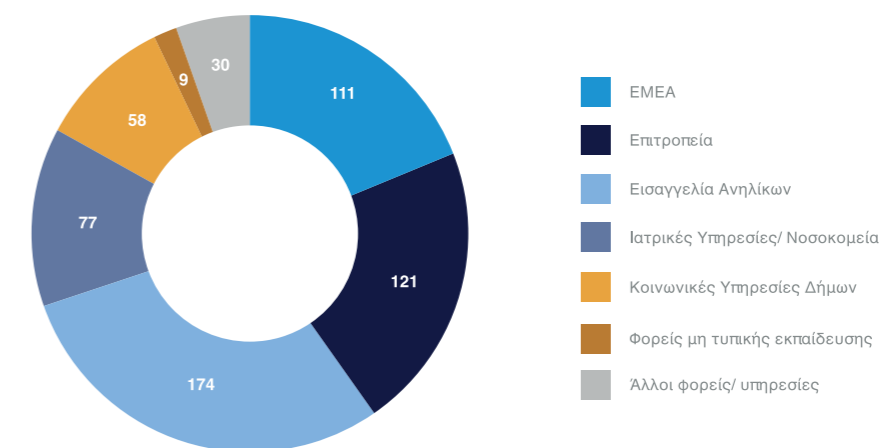

Κάθε επαγγελματίας, αναλαμβάνει έναν αριθμό ασυνόδευτων παιδιών και ορίζεται ως πρόσωπο αναφοράς στα συγκεκριμένα παιδιά. Επακολουθεί την υπόθεση μέσω των follow up, τα οποία έχουν συχνότητα ανάλογη με την ευαλωτότητα του παιδιού. Τα follow up είναι είτε ατομικές συναντήσεις, οι οποίες πραγματοποιούνται στο Urban Safe Space, είτε τηλεφωνικές επικοινωνίες. Επιπλέον, πραγματοποιούνται τηλεφωνικές συνεδρίες ή συνεδρίες μέσω βίντεο κλήσεων με τα παιδιά που διαμένουν εκτός Αττικής.

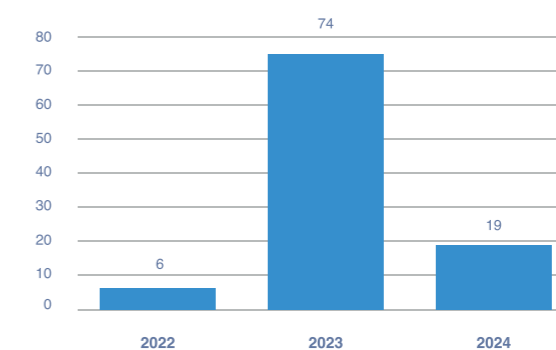
Αρκετά σημαντική είναι η προσπάθεια των επαγγελματιών να παρέχουν ολιστικές υπηρεσίες στα ασυνόδευτα παιδιά μέσα από παραπομπές που γίνονται σε άλλες οργανώσεις ή υπηρεσίες. Ο ΕΜΕΑ ενημερώνεται εβδομαδιαία για τις υποθέσεις των παιδιών. Από τον Ιανουάριο 2024, με την έναρξη του συστήματος επιτροπείας έχουν γίνει παραπομπές 121 ασυνόδευτων παιδιών στη Μονάδα Θεσμικής Επιτροπείας της Γενικής Γραμματείας με σκοπό τον ορισμό εντεταλμένου επιτροπείας. Στις αρμόδιες Εισαγγελίες Πρωτοδικών ή Ανηλίκων έχουν παραπεμφθεί 174 ασυνόδευτα παιδιά. Οι παραπομπές αφορούν είτε τα παιδιά που δηλώνουν ότι μένουν σε επαρχιακή περιοχή, είτε παιδιά σε κίνδυνο για την υπόθεση των οποίων πρέπει να ενημερωθεί ο αρμόδιος Εισαγγελέας. Επιπλέον, οι επαγγελματίες είναι σε συνεργασία με τις Κοινωνικές Υπηρεσίες των Δήμων κατοικίας των παιδιών που μένουν στην επαρχία και έπειτα από την ενημέρωση του Εισαγγελέα, ενημερώνουμε την Κοινωνική Υπηρεσία στην οποία έχει γίνει διαβίβαση της υπόθεσης του παιδιού.

Παραπομπές

Ο βασικός στόχος των επαγγελματιών είναι η ασφαλής στέγαση των ασυνόδευτων παιδιών σε Δομές Φιλοξενίας της Γενικής Γραμματείας. Παρακάτω αναφέρονται οι ολοκληρωμένες παραπομπές των παιδιών ανά έτος. Τα ασυνόδευτα παιδιά μεταφέρονται με ασφάλεια με την Κινητή Μονάδα του προγράμματος της Μονάδας Παιδικής Προστασίας του Δικτύου, επιχειρησιακού εταίρου του ΕΜΕΑ, στις Δομές Επείγουσας Φιλοξενίας Ασυνόδευτων Ανηλίκων που λειτουργούν υπό την ευθύνη του ΔΟΜ. Έπειτα από συνεννόηση με την Γενική Γραμματεία και τη Μονάδα Ημιαυτόνομης Διαβίωσης, έχουμε ολοκληρώσει την στέγαση δύο ασυνόδευτων παιδιών σε διαμέρισμα του προγράμματος 16+.

Στέγαση ανηλίκων σε Δομές της Γενικής Γραμματείας

ΠΡΟΣΤΙΘΕΜΕΝΗ ΑΞΙΑ ΤΟΥ PROTECTION FOR ALL MINORS

1. Η παρουσία στα Περιφερειακά Γραφεία Ασύλου («ΠΓΑ»)

Όπως αναφέρθηκε ανωτέρω οι επαγγελματίες του προγράμματος, μέσω του ρόλου του παραστάτη, έχουν παρουσία στα Περιφερειακά Γραφεία Ασύλου («ΠΓΑ») της Αττικής και σε συνεργασία με τους υπαλλήλους του ΠΓΑ έρχονται άμεσα σε επαφή και πραγματοποιούν συνάντηση με τα ασυνόδευτα παιδιά που προσέρχονται στα ΠΓΑ για την καταγραφή του αιτήματος ασύλου.

Η παρουσία των επαγγελματιών στα ΠΓΑ αποτελεί μια πρωτοπορία του προγράμματος, καθώς πριν την υλοποίησή του, ένας σημαντικός αριθμός ασυνόδευτων παιδιών προσέρχονταν στα Περιφερειακά Γραφεία Ασύλου, ο Ε.Μ.Ε.Α λάμβανε αυθημερόν ενημέρωση για τον εντοπισμό τους, ωστόσο δεν γινόταν αξιολόγηση αναγκών και συστηματική παρακολούθηση των υποθέσεων. Πλέον, επαγγελματίες εξειδικευμένοι στην παιδική προστασία και αφού έχουν λάβει μια σειρά εκπαιδεύσεων (σχετικά με τη χρήση ναρκωτικών ουσιών, πρόληψη εμπορίας, κ.ά.) κατά το χρόνο εντοπισμού των παιδιών, διεξάγουν λήψη κοινωνικού ιστορικού συνοπτικά, αξιολογούν τις ανάγκες τους και αναλαμβάνουν την υποστήριξη τους.

Περαιτέρω, οι επαγγελματίες είναι εκπαιδευμένοι στην παιδική προστασία και έχουν λάβει σειρά εξειδικευμένων εκπαιδεύσεων (σχετικά με τη χρήση ναρκωτικών ουσιών, πρόληψη εμπορίας, κ.ά.) και κατά το χρόνο διεξαγωγής της συνάντησης με τα παιδιά λαμβάνουν το ιστορικό τους συνοπτικά, αξιολογούν τις ανάγκες τους και αναλαμβάνουν την υποστήριξη τους. Παράλληλα, τα ασυνόδευτα παιδιά λαμβάνουν σύντομη ενημέρωση για τα δικαιώματά τους και τις παροχές στο πλαίσιο του ΕΜΕΑ, ενώ σε περίπτωση που επιθυμούν να στεγαστούν, οι επαγγελματίες ενημερώνουν άμεσα τον ΕΜΕΑ και αυθημερόν ολοκληρώνεται η μεταφορά του παιδιού σε δομή επείγουσας φιλοξενίας.

Τα ασυνόδευτα παιδιά, τα οποία δεν επιθυμούν να στεγαστούν και τα οποία αξίζει να σημειωθεί ότι αποτελούν και την πλειοψηφία, ενημερώνονται για την ύπαρξη του ασφαλούς χώρου – κέντρου ημέρας εντός του αστικού ιστού (Urban Safe Space), χώρο στον οποίο μπορούν να συναντηθούν με τους κοινωνικούς λειτουργούς, ψυχολόγους και δικηγόρους για να λάβουν περαιτέρω ψυχοκοινωνική και νομική συνδρομή, φαγητό, σνακς ή κάποιο ρόφημα και ρουχισμό και να βρεθούν σε έναν χώρο με συνομήλικους τους από άλλες εθνικότητες, να κοινωνικοποιηθούν, καθώς και να συμμετάσχουν σε εξωτερικές δραστηριότητες.

Ο εντοπισμός και υποστήριξη των ασυνόδευτων παιδιών στο ΠΓΑ αποτελεί τη μεγάλη προστιθέμενη αξία του προγράμματος. Με την παρουσία στα ΠΓΑ αφενός διασφαλίζεται η λήψη του ιστορικού και των πληροφοριών για τη ζωή του παιδιού, ενώ παράλληλα γίνεται και μια πρώτη αξιολόγηση των αναγκών του και ενημέρωση για τις προστατευτικές διαδικασίες που παρέχονται στην Ελλάδα και αφετέρου οι επαγγελματίες διατηρούν την επικοινωνία με τα παιδιά, προγραμματίζουν συναντήσεις μαζί τους και παρέχουν ένα δίκτυο προστασίας στις επισφαλείς συνθήκες που διαβιών τα παιδιά.

2. Η υποστήριξη των παιδιών που δεν επιθυμούν να στεγαστούν

Περαιτέρω, η υποστήριξη των ασυνόδευτων παιδιών που παραμένουν εκτός των στεγαστικών παροχών στο πλαίσιο του ΕΜΕΑ από τη διεπιστημονική ομάδα των επαγγελματιών, αποτελούμενη από κοινωνικούς λειτουργούς, ψυχολόγο, δικηγόρο και τους πολιτιστικούς διαμεσολαβητές του προγράμματος, συμβάλει στην περαιτέρω προστασία των παιδιών. Οι επαγγελματίες τόσο με ατομικές, όσο και με ομαδικές συναντήσεις προσπαθούν να δημιουργήσουν ένα κλίμα εμπιστοσύνης και ασφάλειας στα παιδιά. Μέσω της συχνής επικοινωνίας και τις συστηματικές συναντήσεις με τα παιδιά, οι επαγγελματίες προσπαθούν να τα βοηθήσουν να αντιληφθούν τη σημασία της στέγασης και των παροχών στο πλαίσιο του ΕΜΕΑ, προκειμένου τα παιδιά να κατανοήσουν την ασφάλεια και την προστασία, καθώς και τη φροντίδα που θα λάβουν και να απομακρυνθούν από τις επισφαλείς συνθήκες διαβίωσης και ενδεχομένως τις συνθήκες εκμετάλλευσης που βιώνουν.

Πολλά από τα παιδιά που δεν επιθυμούν να στεγαστούν, είτε αναγκάζονται από την οικογένεια τους να εργαστούν, προκειμένου να συνδράμουν στα οικονομικά της οικογένειας, η οποία βρίσκεται στη χώρα καταγωγής, είτε έχουν χρέος προς τους διακινητές το οποίο πρέπει να εξοφλήσουν και συχνά είναι θύματα εμπορίας, είτε έχουν αναπτύξει ήδη ένα δίκτυο με ομοεθνείς το οποίο δεν θέλουν να αποχωριστούν γιατί αισθάνονται οικεία ακόμα κι αν υπάρχει εκμετάλλευση. Στα παιδιά αυτά είναι πολύ σημαντική η ύπαρξη προσώπων αναφοράς, και μιας διεπιστημονικής ομάδας επαγγελματιών προκειμένου να γνωρίζουν πώς μπορούν να λάβουν βοήθεια από το ελληνικό κράτος, πού μπορούν να απευθυνθούν όταν χρειάζονται βοήθεια και ποιά είναι τα δικαιώματά τους.

3. Η διαδικασία της πραγματικής φροντίδας

Ένας άλλος κρίσιμος ρόλος των επαγγελματιών που υλοποιείται από το πρόγραμμα, είναι η διαδικασία για χωρισμένα παιδιά των οποίων η πραγματική φροντίδα μπορεί να ανατεθεί σε συγγενή ή ενήλικα που κρίνεται κατάλληλος, με απόφαση του Εισαγγελέα Ανηλίκων Αθηνών. Σχετικά με τη διαδικασία ανάθεσης της πραγματικής φροντίδας μέσω διάταξης του Εισαγγελέα Ανηλίκων, ακόμη δεν υπάρχουν συγκεκριμένα πρότυπα και πρωτόκολλα ή οδηγίες από την Εισαγγελία Ανηλίκων. Έτσι, οι επαγγελματίες, αξιοποιώντας την υπάρχουσα τεχνογνωσία του Δικτύου, προχωρούν στις ακόλουθες ενέργειες:

- αξιολογούν το βέλτιστο συμφέρον του παιδιού, πραγματοποιώντας συναντήσεις με το παιδί και με τον υποψήφιο για την πραγματική φροντίδα τόσο ξεχωριστά, όσο και από κοινού. Εξετάζουν τη σχέση του παιδιού με τον υποψήφιο και κατά πόσο οι υποψήφιοι ανταποκρίνονται στη διασφάλιση της υγείας του παιδιού, της συμμετοχής του στην εκπαίδευση, την καθημερινή φροντίδα και γενικά την ανάπτυξη του,
- ζητούν από τον υποψήφιο προς την πραγματική φροντίδα όποια έγγραφα θεωρούν χρήσιμα και προετοιμάζουν το φάκελο που θα υποβληθεί στην Εισαγγελία Ανηλίκων βάσει των στοιχείων που κατά την εμπειρία του Δικτύου ζητάει ο Εισαγγελέας Ανηλίκων να εξετάσει,
- συζητούν με τους γονείς του παιδιού εάν ζουν και κρίνεται σκόπιμο λαμβάνοντας υπόψιν το βέλτιστο συμφέρον του παιδιού. Ζητούν τη γνώμη τους και συντάσσουν δήλωση, εάν συμφωνούν ή όχι με την ανάθεση της πραγματικής φροντίδας στον υποψήφιο,

- συντάσσουν την κοινωνική έκθεση και την αίτηση που κατατίθεται στον Εισαγγελία Ανηλίκων που υπογράφεται από τον αιτούντα,
- υποβάλουν την αίτηση και εξηγούν την κατάσταση στα παιδιά και τους υποψήφιους για την πραγματική φροντίδα και συζητούν με την Εισαγγελία Ανηλίκων,
- ζητούν από τον Εισαγγελέα Ανηλίκων την κατ' οίκον έρευνα των συνθηκών διαβίωσης του παιδιού και του υποψηφίου από την αρμόδια κοινωνική υπηρεσία του δήμου.
- συνεργάζονται με την αρμόδια κοινωνική υπηρεσία του Δήμου κατοικίας των ωφελούμενων.
- παρακολουθούν σε επικοινωνία με τη γραμματεία της Εισαγγελίας Ανηλίκων για την έκδοση της απόφασης και οτιδήποτε άλλο απαιτείται με την υπόθεση.

4. Η υποστήριξη των παιδιών στην επαρχία

Μια ακόμα πτυχή που αποδεικνύει την προστιθέμενη αξία του προγράμματος είναι η υποστήριξη των παιδιών τα οποία βρίσκονται εκτός του νομού Αττικής. Παρά το γεγονός ότι η παρουσία του προγράμματος και των επαγγελματιών περιορίζεται στον νομό Αττικής, οι επαγγελματίες αφενός διατηρούν την επικοινωνία και την εξ αποστάσεως υποστήριξη με παιδιά που βρίσκονται ή εντοπίζονται νοτιότερα της περιφέρειας Θεσσαλίας και έως την Κρήτη, συμπεριλαμβανομένων των Κυκλάδων, των νησιών του Ιονίου και των Δωδεκανήσων.

Στο πλαίσιο αυτό οι επαγγελματίες μέσω βιντεοκλήσεων και τηλεφωνικών επικοινωνιών διατηρούν την επαφή με τα παιδιά και ενημερώνουν την εκάστοτε αρμόδια Εισαγγελία Πρωτοδικών για την παρουσία των παιδιών και τις συνθήκες διαβίωσης τους εντός της Περιφέρειας αρμοδιότητάς τους. Έπειτα μέσω παραπομπής του ΕΜΕΑ αλλά και έπειτα από την διαβίβαση του φακέλου από την Εισαγγελία στην Κοινωνική Υπηρεσία του Δήμου κατοικίας του ανήλικου, οι κοινωνικές υπηρεσίες των δήμων αναλαμβάνουν τον εντοπισμό και την υποστήριξη του ανήλικου. Τις περισσότερες φορές γίνεται επικοινωνία μεταξύ των επαγγελματιών και παρέχονται πληροφορίες για την υπόθεση του ανήλικου. Επιπλέον υπάρχει στενή συνεργασία είτε μέσω της παροχής τεχνογνωσίας για τις διαδικασίες, είτε μέσω της παροχής διερμηνείας.

ΤΙ ΜΑΣ ΕΙΠΑΝ ΤΑ ΑΣΥΝΟΔΕΥΤΑ ΠΑΙΔΙΑ (FOCUS GROUP)

Από τον Ιούλιο μέχρι τον Σεπτέμβριο 2024, υλοποιήθηκαν εστιασμένες ομάδες (focus groups) από το Δίκτυο για τα Δικαιώματα του Παιδιού και την INTERSOS Hellas, στο πλαίσιο του προγράμματος “Protection for all Minors”, με στόχο τη συλλογή απόψεων και εμπειριών των ασυνόδευτων παιδιών σχετικά με τη ζωή τους στην Ελλάδα. Σκοπός αυτών των συναντήσεων ήταν να κατανοηθούν καλύτερα οι ανάγκες και οι προβληματισμοί των παιδιών, καθώς και να αξιολογηθεί η αποτελεσματικότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών. Αυτές οι πληροφορίες θα αξιοποιηθούν για τη βελτίωση των υπηρεσιών και την προσαρμογή των δράσεων του προγράμματος, με απώτερο στόχο την καλύτερη υποστήριξη και ενδυνάμωση των παιδιών. Κατά τη διάρκεια της συνάντησης, τα παιδιά ενημερώθηκαν ότι η συζήτηση είναι ανώνυμη και ότι οι απόψεις τους δεν θα επηρεάσουν τη σχέση τους με το πρόγραμμα ή τις υπηρεσίες που λαμβάνουν.

Μεθοδολογία

Ως μεθοδολογία επιλέχθηκε η αναφορά σύντομων ανοιχτών ερωτήσεων με τρόπο φιλικό προς τα παιδιά εκ μέρους των συντονιστών του focus group. Παράλληλα οι συντονιστές επένδυσαν και υποστήριξαν την ελεύθερη αφήγηση των παιδιών, χωρίς να διακόπτουν και κατευθύνουν τα ερωτήματα, προσδοκώντας με τον τρόπο αυτό να δημιουργήσουν ένα ασφαλές κλίμα στα παιδιά προκειμένου αφενός να ακουστεί η φωνή τους και αφετέρου να αισθανθούν άνετα να εκφράσουν τις σκέψεις, τις ανάγκες και τα ζητήματα που τα απασχολούν.

Οι ερωτήσεις επικεντρώθηκαν σε διάφορα ζητήματα που αντιμετωπίζουν τα παιδιά στην Ελλάδα, όπως τα δικαιώματά τους, οι υποχρεώσεις τους, και η βοήθεια που πίστευαν ότι θα λάβουν πριν φτάσουν. Συζητήθηκε επίσης το αν η πραγματικότητα που βίωσαν ήταν διαφορετική από τις προσδοκίες τους και ποιες είναι οι μεγαλύτερες δυσκολίες που αντιμετωπίζουν στην καθημερινότητά τους.

Άλλα θέματα που συζητήθηκαν ήταν η αίσθηση ασφάλειας που έχουν στην Ελλάδα, οι διαδικασίες ασύλου και πώς θα μπορούσαν να βελτιωθούν. Τους ζητήθηκε να εκφράσουν τι θεωρούν το πιο σημαντικό στη ζωή τους στην Ελλάδα και να περιγράψουν τις υπηρεσίες που λαμβάνουν από το πρόγραμμα, όπως και τι είναι αυτό που τους βοηθάει περισσότερο.

Τέλος, οι συμμετέχοντες ρωτήθηκαν για το αν χρειάζονται επιπλέον βοήθεια και τι διαφορετικό θα ήθελαν από το πρόγραμμα. Η συζήτηση ολοκληρώθηκε με ερωτήσεις για το πώς βλέπουν το μέλλον τους στην Ελλάδα και αν σκέφτονται να παραμείνουν στη χώρα.

Τα τρία focus groups διεξήχθησαν με παιδιά από την Αίγυπτο και το Πακιστάν. Τα περισσότερα παιδιά που συμμετέχουν στο πρόγραμμα προέρχονται από αυτές τις χώρες, ενώ στο μέλλον προγραμματίζονται αντίστοιχα focus groups και με άλλες εθνικότητες. Συμμετείχαν συνολικά 19 παιδιά, ηλικίας 15-19 ετών, που ζουν στην Ελλάδα από 5 μήνες έως και 7 χρόνια. Από τα παιδιά που συμμετείχαν, τα 9 ανέφεραν ότι έχουν συγγενείς στην Ελλάδα, γεγονός που επηρέασε σε πολλές περιπτώσεις την απόφασή τους να έρθουν και να παραμείνουν στη χώρα.

Συμπεράσματα:

1. Δυσκολίες στη διαδικασία διεθνούς προστασίας και έλλειψη νομιμοποιητικών εγγράφων:

Οι συμμετέχοντες εξέφρασαν σοβαρές ανησυχίες για τη χρονοβόρα και δύσκολη διαδικασία απόκτησης και ανανέωσης των εγγράφων διεθνούς προστασίας. Σε πολλές περιπτώσεις, τα παιδιά ανέφεραν ότι, παρόλο που έχουν αιτηθεί νομιμοποιητικά έγγραφα, παραμένουν σε κατάσταση αναμονής για αρκετούς μήνες ή και χρόνια, κάτι που τους περιορίζει στις δραστηριότητες της καθημερινής ζωής, ιδιαίτερα όσον αφορά τη δυνατότητα εργασίας και πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες.

2. Φόβος για την αστυνομία και την απέλαση:

Ένας σημαντικός φόβος που επανήλθε και στις τρεις συναντήσεις ήταν η ανησυχία για τις αστυνομικές αρχές και την πιθανότητα σύλληψης ή απέλασης. Πολλά από τα παιδιά ανέφεραν ότι αποφεύγουν να περπατούν σε πολυσύχναστα μέρη, όπως η Ομόνοια, υπό το φόβο της σύλληψης ή υποβολής σε εξακρίβωση στοιχείων από την αστυνομία. Αρκετοί συμμετέχοντες έχουν βιώσει περιστατικά ελέγχου από την αστυνομία, με κατάσχεση ή καταστροφή των εγγράφων με αποτέλεσμα να αισθάνονται ανασφάλεια, ειδικά όταν δεν έχουν νομιμοποιητικά έγγραφα ή βρίσκονται εκτός δομών φιλοξενίας. Παρά την υποστήριξη που λαμβάνουν από τους επαγγελματίες του προγράμματος, εξακολουθούν να φοβούνται τις επιπτώσεις της έλλειψης νομιμοποιητικών εγγράφων. Μερικά παιδιά εξέφρασαν ότι δεν είχαν ενημερωθεί για τα δικαιώματά τους στην περίπτωση διοικητικής κράτησης για μεγάλο χρονικό διάστημα από την αστυνομία. Επίσης, ανέφεραν ότι δεν ήξεραν πως έχουν δικαιώματα απέναντι σε συμπεριφορές διάκρισης.

3. Συνθήκες διαβίωσης:

Πολλά παιδιά ανέφεραν ότι έχουν φύγει από δομές φιλοξενίας λόγω του περιοριστικού περιβάλλοντος. Προτιμούν να ζουν μόνοι τους ή με συγγενείς, ακόμα και αν αυτό σημαίνει ότι πρέπει να εργάζονται από νεαρή ηλικία, καθώς αισθάνονται μεγαλύτερη αυτονομία και ελευθερία στη ζωή τους εκτός των δομών φιλοξενίας. Παράλληλα, αναγνωρίζουν ότι οι δομές φιλοξενίας τους παρέχουν περισσότερη ασφάλεια σε περίπτωση ανάγκης.

4. Εκπαίδευση και ενσωμάτωση:

Παρόλο που κάποια παιδιά παρακολουθούν μαθήματα σε δημόσιο σχολείο, αρκετά ανέφεραν ότι είναι σε διαδικασία εγγραφής, ενώ άλλα δεν έχουν εγγραφεί ακόμη, είτε επειδή αναμένουν να ολοκληρωθεί η διαδικασία από τον Εντεταλμένο Επίτροπο, είτε επειδή δεν ενδιαφέρονται. Πολλά παιδιά εκφράζουν ενδιαφέρον για εκπαίδευση, κυρίως για να βελτιώσουν τις πιθανότητές τους να αποκτήσουν νομιμοποιητικά έγγραφα και να χτίσουν ένα καλύτερο μέλλον στην Ελλάδα.

5. Δυσκολίες μετά τη ενηλικίωση:

Ένα κρίσιμο ζήτημα που απασχολεί τους συμμετέχοντες είναι η ζωή μετά την ενηλικίωση τους. Πολλά παιδιά ανέφεραν ότι, μόλις ενηλικιωθούν, βρίσκονται αντιμέτωπα με ακόμα περισσότερα προβλήματα, όπως η απώλεια των παροχών και της προστασίας που είχαν ως παιδιά. Δυσκολεύονται να εξασφαλίσουν στέγαση και εργασία, ενώ η διαδικασία διεθνούς προστασίας γίνεται ακόμα πιο περίπλοκη, γεγονός που τα κάνει να αισθάνονται ανασφαλή και να φοβούνται για το μέλλον τους.

6. Μελλοντικά όνειρα και σχέδια:

Τα περισσότερα παιδιά ονειρεύονται να εργαστούν ή να ανοίξουν δική τους επιχείρηση, κυρίως στον τομέα του εμπορίου ή της εστίασης. Παρά την αβεβαιότητα που βιώνουν λόγω της έλλειψης νομιμοποιητικών εγγράφων, είναι αποφασισμένα να χτίσουν ένα καλύτερο μέλλον είτε στην Ελλάδα, είτε σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες.

7. Ευγνωμοσύνη προς την οργάνωση:

Τα παιδιά εξέφρασαν επανειλημμένα την ευγνωμοσύνη τους προς το Δίκτυο και το πρόγραμμα, αναγνωρίζοντας ότι τους έχει προσφέρει πολύτιμη βοήθεια στις διαδικασίες διεθνούς προστασίας, τη στέγαση και την εκπαίδευση. Η υποστήριξη που λαμβάνουν από την οργάνωση θεωρείται κρίσιμη, καθώς δεν είχαν παρόμοια βοήθεια από άλλους φορείς.

ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ

1. Άρνηση των ανηλίκων να συνεργαστούν και να λάβουν υπηρεσίες και να ενταχθούν σε Δομές Φιλοξενίας

Αρκετά από τα ασυνόδευτα παιδιά δεν επιθυμούν να συνεργαστούν με τον επαγγελματία που έχει αναλάβει την υπόθεση τους και αποφεύγουν να προσέλθουν στο γραφείο σε προγραμματισμένο ραντεβού ή επιλέγουν να επικοινωνούν μέσω ηχητικών μηνυμάτων, χωρίς να απαντούν στις κλήσεις. Από τη μέχρι τώρα εμπειρία φαίνεται ότι τα ασυνόδευτα παιδιά εμπιστεύονται περισσότερο την κοινότητα των ομοεθνών τους, τους ενήλικες με τους οποίους διαμένουν ή την οικογένεια τους, ενώ για το θέμα της στέγασης τα παιδιά αποφασίζουν να μην στεγαστούν, καθώς θεωρούν ότι ο βασικός λόγος άφιξης τους στην Ελλάδα είναι η εύρεση εργασίας και η οικονομική ενίσχυση της οικογένειας τους στην χώρα καταγωγής. Σύμφωνα με το νομικό πλαίσιο, η νόμιμη εργασία των παιδιών είναι επιτρεπτή υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις, με τις οποίες ωστόσο τα παιδιά δεν συμμορφώνονται. Επιπλέον, όσον αφορά την στέγαση των παιδιών στις Δομές Φιλοξενίας Ασυνόδευτων Ανηλίκων, φαίνεται ότι οι κανονισμοί λειτουργίας των Δομών, που σχετίζονται με την συμπεριφορά τους εντός της Δομής, την υποχρεωτική εγγραφή και παρακολούθηση μαθημάτων σε δημόσιο σχολείο, αλλά και το ωράριο παρουσίας τους εντός της Δομής και η συνεργασία τους με τους επαγγελματίες θεωρούνται αυστηροί για τα παιδιά με αποτέλεσμα είτε να επιλέγουν να μην στεγάζονται, είτε να κάνουν αποχωρούν λίγο μετά τη στέγαση τους.

2. Η ανάγκη για νόμιμη εργασία των ασυνόδευτων παιδιών

Ένα από τα βασικότερα αιτήματα των ασυνόδευτων παιδιών είναι η δυνατότητα νόμιμης εργασίας. Τα περισσότερα παιδιά εργάζονται παράτυπα σε εργασίες που δεν είναι κατάλληλες για παιδιά, όπως είναι οι αγροτικές ή οι οικοδομικές εργασίες, όπου απαιτούν πολύωρη έκθεση του παιδιού σε ακατάλληλες συνθήκες εργασίας. Τα παιδιά αιτούνται βοήθεια για τη νομιμοποίηση της εργασίας τους και δηλώνουν αρκετά συχνά την προθυμία ενός εργοδότη για να δηλώσει αυτή την εργασία στους αρμόδιους φορείς. Ο βασικός λόγος για τον οποίο τα παιδιά έχουν το συγκεκριμένο αίτημα είναι για την υποστήριξη της οικογένειας τους στη χώρα καταγωγής, κάποιες φορές την αποπληρωμή του διακινητή για το ταξίδι και την οικονομική ανεξαρτητοποίηση τους στην Ελλάδα. Σε όλα τα παιδιά γίνεται η σχετική ενημέρωση για τις προϋποθέσεις της νόμιμης εργασίας, τόσο από δικηγόρο όσο και από κοινωνικό λειτουργό, ωστόσο τα παιδιά, λόγω της πίεσης που δέχονται από την οικογένεια τους, αρνούνται να αποδεχτούν το νομικό πλαίσιο και συνεχίζουν να εργάζονται παράτυπα.

3. Συνεργασία με τους Εντεταλμένους Επιτροπείας

Η εφαρμογή του νόμου της επιτροπείας το 2024, δημιούργησε προκλήσεις στη συνεργασία των επαγγελματιών του προγράμματος με τους εντεταλμένους επιτροπείας. Το βασικότερο από αυτά είναι τα δυσδιάκριτα όρια σε κάποια από τα καθήκοντα που έχουν οι επαγγελματίες καθώς υπάρχει ταύτιση των αρμοδιοτήτων σε αρκετά ειδικά ζητήματα, όσον αφορά το ρόλο των εντεταλμένων επιτροπείας στην υποστήριξη των παιδιών που δεν επιθυμούν να στεγαστούν. Με την συνδρομή της Μονάδας Θεσμικής Προστασίας και Επιτροπείας της Γενικής Γραμματεία Ευάλωτων Πολιτών και Θεσμικής Προστασίας, συνεργαζόμαστε ανάλογα την περίπτωση στα ζητήματα που προκύπτουν.

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

1. Συνεργασία με εντεταλμένους επιτροπείας

Με την εφαρμογή του νόμου της επιτροπείας, οι επαγγελματίες του προγράμματος μπορούν σε συνεργασία με τους εντεταλμένους επιτροπείας να καταρτίζουν το ατομικό πλάνο κάθε ασυνόδευτου παιδιού και να συνεργάζονται στην υποστήριξή του. Καθώς σε κάθε εντεταλμένο επιτροπείας μπορούν να οριστούν έως και 15 ασυνόδευτα παιδιά, η συμβολή των επαγγελματιών του προγράμματος θα αποτελέσει πολύτιμη βοήθεια στον εντεταλμένο επιτροπείας. Οι επαγγελματίες με διαφορετικά επαγγελματικά υπόβαθρα θα έχουν αλληλοσυμπληρωματικές γνώσεις που δεν μπορεί να καλύψει εκ των πραγμάτων ο εντεταλμένος επιτροπείας, ενώ λόγω της συχνότερης επαφής που θα έχουν με τα παιδιά θα μπορούν να συζητούν με τον εντεταλμένο επιτροπείας ζητήματα που προκύπτουν, να ενημερώνονται εκατέρωθεν και να αναπροσαρμόζουν το πλάνο μαζί με το παιδί. Παράλληλα, το κάθε παιδί ενδεχομένως να αποκτήσει μεγαλύτερη εμπιστοσύνη με τους επαγγελματίες και να μοιραστεί μαζί τους πληροφορίες που θα μπορούν στη συνέχεια να συζητήσουν με τον εντεταλμένο επιτροπείας.

Καθώς τα ασυνόδευτα παιδιά που υποστηρίζονται από το πρόγραμμα δεν διαβιούν σε ένα σταθερό και ασφαλές περιβάλλον, όπως τα ασυνόδευτα παιδιά που διαμένουν σε δομές φιλοξενίας, είναι πολύ σημαντικό να αυξηθούν οι προστατευτικοί παράγοντες και τα πρόσωπα στα οποία θα μπορούν να αναφερθούν, ενώ και η πλαισίωση από περισσότερους επαγγελματίες μπορεί να λειτουργήσει αθροιστικά προκειμένου το παιδί να κατανοήσει τους κινδύνους της επισφαλούς στέγασης και να αντιληφθεί την ασφάλεια και προστασία που μπορεί να του παρέχει η φιλοξενία του στις στεγαστικές παροχές υπό το πλαίσιο του ΕΜΕΑ.

Ενόψει των ανωτέρω, ένα προτεινόμενο πλαίσιο ολιστικής προστασίας, αλλά και παράλληλα ένταξης και ενσωμάτωσης των ασυνόδευτων παιδιών στην ελληνική κοινωνία θα μπορούσε να περιλαμβάνει τη διαμονή σε διαμερίσματα ημιαυτόνομης διαβίωσης ή δομές μακροχρόνιας φιλοξενίας, την εγγραφή, παρακολούθηση και ολοκλήρωση των τάξεων του γυμνασίου ή/και του λυκείου, την εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας. Καθώς η πλειονότητα των παιδιών εκτός συστήματος επιθυμούν να εργαστούν, δόκιμη είναι η διασύνδεση με την αγορά εργασίας και η εξεύρεση απασχόλησης με κατάλληλες συνθήκες εργασίας για την ηλικία των ασυνόδευτων παιδιών άνω των 15 ετών, υπό την επίβλεψη του εντεταλμένου επιτροπείας και πάντα σύμφωνα με τις προβλεπόμενες διατάξεις της ελληνικής νομοθεσίας.

2. Νομιμοποίηση με δεκαετή άδεια του Κώδικα Μετανάστευσης.

Στο πλαίσιο της παρεχόμενης υποστήριξης καθώς οι επαγγελματίες του προγράμματος δεν έχουν το ρόλο και την ευθύνη των εντεταλμένων επιτροπείας, η οποία παύει με την ενηλικίωση, θα μπορούν να διατηρήσουν την υποστήριξη ασυνόδευτων παιδιών μετά την ενηλικίωση τους και συγκεκριμένα αξιοποιώντας τη δεκαετή άδεια διαμονής που προβλέπεται στον Κώδικα Μετανάστευσης (άρθρο 161 παρ. γ. Ν. 5038/2023). Σύμφωνα με τη διάταξη αυτή ενήλικος από 18 μέχρι 23 ετών που έχει εισέλθει ως ασυνόδευτος ανήλικος και έχει ολοκληρώσει 3 έτη στο σχολείο, μπορεί να αιτηθεί τη συγκεκριμένη άδεια διαμονής.

Με τον τρόπο αυτό οι νεαροί πλέον, πρώην ασυνόδευτα παιδιά, θα διατηρήσουν ένα πρόσωπο αναφοράς που θα τους συνδράμει στο διαδικαστικό και γραφειοκρατικό κομμάτι που απαιτείται για την αίτηση και λήψη της

συγκεκριμένης άδειας. Λαμβάνοντας υπόψιν τη σημασία αξιοποίησης του συγκεκριμένου τύπου άδειας διαμονής, αλλά και τη μετάβαση από την ανηλικότητα στην ενηλικίωση, καθώς και τη σημασία εγγραφής, παρακολούθησης και αποφοίτησης από το σχολείο, οι επαγγελματίες θα προετοιμάζουν το ασυνόδευτο παιδί πριν την ενηλικίωση και θα προσφέρουν ένα κλίμα ασφάλειας και προστασίας που θα μπορεί να παρέχεται μέχρι τη λήψη της δεκαετούς άδειας και τη συνακόλουθη νομιμοποίηση των παιδιών.

3. Διατήρηση υποστήριξης ευάλωτων παιδιών που ενηλικιώθηκαν

Καθώς το πρόγραμμα εντάσσεται στη Γενική Γραμματεία Ευάλωτων Πολιτών και Θεσμικής Προστασίας και οι επαγγελματίες του προγράμματος δεν έχουν το ρόλο και την ευθύνη των εντεταλμένων επιτροπείας, η οποία παύει με την ενηλικίωση, θα μπορούν να διατηρήσουν την υποστήριξη ασυνόδευτων παιδιών τα οποία έχουν πολλαπλές ευπάθειες (επιζώντες εμπορίας ανθρώπων ή έμφυλης βίας ή με σοβαρά προβλήματα υγείας ή ψυχικά προβλήματα ή αναπηρίες κ.λπ.) μετά την ενηλικίωσή τους, καθώς αυτά θα χρειάζονται συνεχή και εξειδικευμένη υποστήριξη.

4. Προετοιμασία για την ενηλικίωση

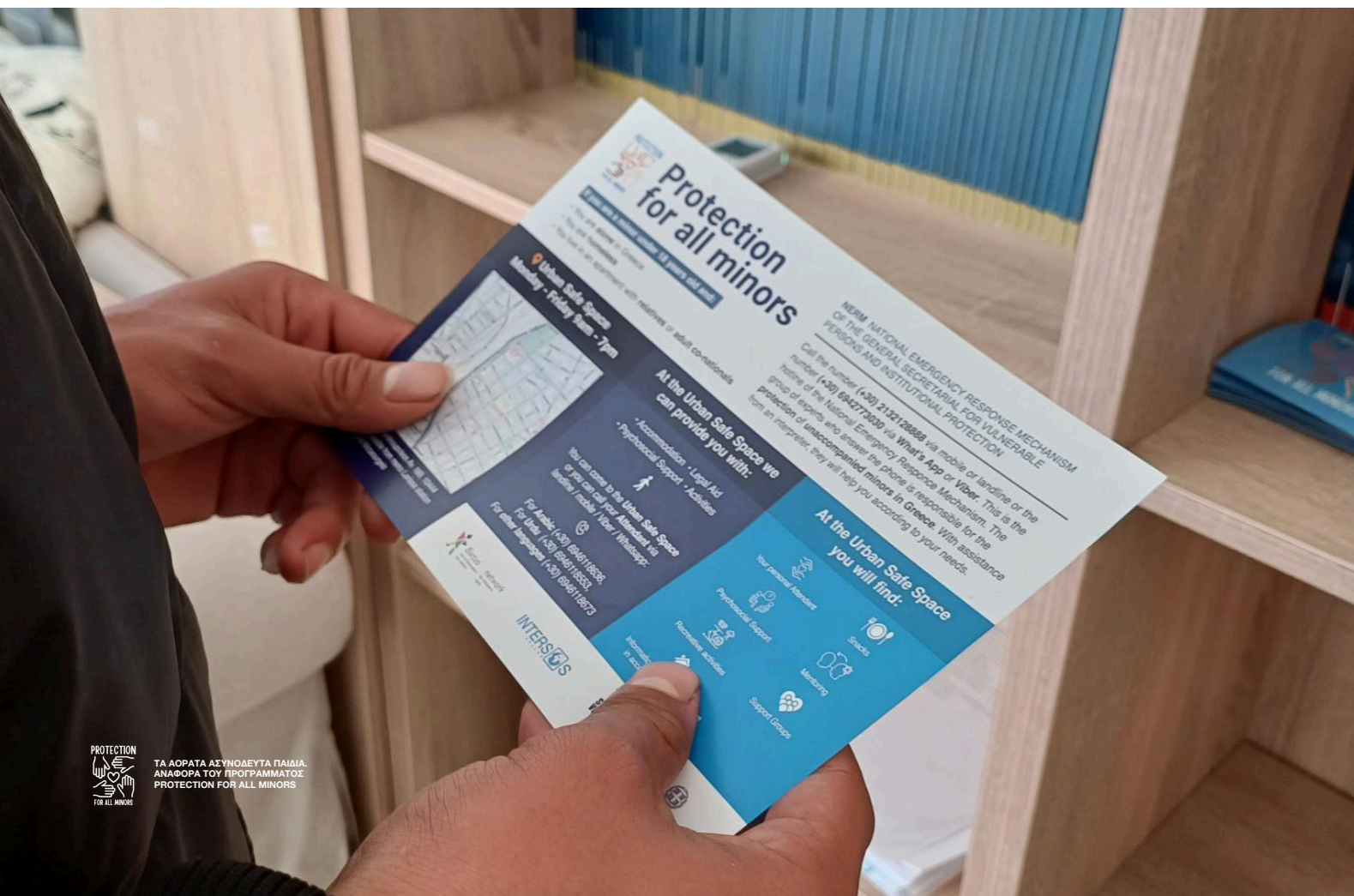
Έπειτα από δύο χρόνια υλοποίησης του προγράμματος, αναδεικνύεται η ανάγκη υποστήριξης και προετοιμασίας των ασυνόδευτων παιδιών για την ενηλικίωση τους. Μέσα από προγράμματα και δράσεις που θα ενημερώνουν τα παιδιά για ζητήματα της καθημερινότητας τους ως ενήλικα πλέον άτομα, θα έχουν τη δυνατότητα να εκπαιδεύονται σε βασικές δεξιότητες όπως είναι φορολογικές υποχρεώσεις, η εύρεση εργασίας κλπ.

SUCCESS STORIES

Οι επαγγελματίες έχουν εντοπίσει και έχουν διαχειριστεί τις υποθέσεις αρκετών ασυνόδευτων παιδιών. Παρακάτω αναλύονται μερικές από τις υποθέσεις, οι οποίες είτε εντοπίστηκαν από τους επαγγελματίες, είτε παραπέμφθηκαν μέσω του Ε.Μ.Ε.Α και υπήρχε θετική έκβαση στην υπόθεση τους, καθώς, είτε μεταφέρθηκαν σε ασφαλές πλαίσιο και τα παιδιά εγκατέλειψαν τις επισφαλείς συνθήκες στις οποίες διαβίωναν, είτε υποστηρίχθηκαν και ολοκληρώθηκε με επιτυχία το αίτημα που είχε κάθε παιδί.

Ενδεικτικά οι παρακάτω υποθέσεις:

- Η υπόθεση ενός 17χρονου ασυνόδευτου παιδιού από το Πακιστάν, ο οποίος παραπέμφθηκε από τον ΕΜΕΑ, λίγους μήνες πριν την ενηλικίωση του. Η κοινωνική λειτουργός που ανέλαβε την υπόθεση του, τον παρακολουθούσε κάνοντας του αποκλειστικά προετοιμασία για την ενηλικίωση και παραπομπές για στέγαση σε προγράμματα 18+. Ένα από τα αιτήματα του ήταν η εγγραφή σε δημόσιο σχολείο, όπου και ολοκληρώθηκε. Πλέον έχει ενηλικιωθεί, υποστηρίζεται κατά διαστήματα σε διάφορα αιτήματα. Πέρυσι ολοκλήρωσε την Α' Λυκείου και συνεχίζει τη φοίτηση του σε Επαγγελματικό Λύκειο στο κέντρο της Αθήνας. Στο παιδί έχει γίνει πλήρης ενημέρωση από τη δικηγόρο για την δεκαετή άδεια διαμονής και ο στόχος μας είναι να ολοκληρώσει επιτυχώς τις τρεις σχολικές τάξεις για να κάνει αίτηση για τη δεκαετή άδεια διαμονής.
- Στα τέλη του 2022 εντοπίστηκε ένα 17χρονος παιδί Πακιστανικής καταγωγής στο Περιφερειακό Γραφείο Ασύλου Αττικής, από επαγγελματία του προγράμματος. Είχαν πραγματοποιηθεί κάποιες συναντήσεις στο γραφείο, ωστόσο έπειτα από κάποιο χρονικό διάστημα αποφάσισε να πάει σε κάποια επαρχιακή πόλη με σκοπό να μείνει με ομοεθνείς του. Τον Μάιο 2023 επικοινωνήσε μαζί μας λέγοντας ότι νοσηλεύεται σε ένα νοσοκομείο στην Αθήνα, αλλά δεν μπορεί να επικοινωνήσει με τους γιατρούς και χρειαζόταν βοήθεια. Η caseworker που είχε αναλάβει την υπόθεση του, επικοινωνήσε με την κοινωνική λειτουργό του νοσοκομείου, ενημερώθηκε για την σοβαρότητα της κατάστασης καθώς το παιδί είχε ενεργή φυματίωση και η υγεία του βρισκόταν σε κίνδυνο. Μόλις της επιτράπηκε από τους γιατρούς, επισκέφτηκε το παιδί με διερμηνέα με σκοπό να ενημερωθεί τόσο η ίδια από τους γιατρούς, όσο και το παιδί στη μητρική του γλώσσα. Έκτοτε επισκεπτόταν με τον διερμηνέα σχεδόν σε εβδομαδιαία βάση το παιδί, το οποίο ταυτόχρονα ενηλικιώνονταν και εκτός από την ενημέρωση και την υποστήριξη του παρείχε διάφορα είδη (πχ σνάκ και άλλα απαραίτητα για τη διαμονή του στο νοσοκομείο). Έπειτα από 2-3 μήνες νοσηλείας, αποφασίσαμε να συνεχίσουμε την υποστήριξη και ως ενήλικο πλέον άτομο λόγω της ευαλωτότητας που είχε προκύψει από την κατάσταση της υγείας του. Συνέχισε να υποστηρίζεται από caseworker για ζητήματα ενηλικιότητας, όπως επίσης και για την εξέλιξη της υγείας του, ενώ η δικηγόρος του παρείχε πλήρη νομική υποστήριξη κατά τη διαδικασία ασύλου. Εκείνος ανάρρωνε σταδιακά, εργαζόταν και προσπαθούσε να ανεξαρτητοποιηθεί. Στις αρχές του 2024 ενημερωθήκαμε ότι έχει πάρει απορριπτική απόφαση σε α' βαθμό από την Υπηρεσία Ασύλου, οπότε η δικηγόρος ανέλαβε την παραπομπή του σε οργάνωση που παρέχει νομική υποστήριξη σε ενήλικα άτομα. Στα τέλη Αυγούστου ήρθε από το γραφείο για να μας πει ότι έγινε δεκτό το αίτημα ασύλου του και ότι είναι πλέον δικαιούχος διεθνούς προστασίας.
- Η υπόθεση ενός 11χρονου κοριτσιού από τη Συρία, το οποίο παραπέμφθηκε από το Περιφερειακό Γραφείο Ασύλου Κρήτης μέσω του Ε.Μ.Ε.Α. Το κορίτσι διέμενε στο ΚΥΤ Λέρου με τον ενήλικο αδερφό της, ο οποίος

είχε την πραγματική της φροντίδα μέσω Εισαγγελικής Διάταξης από την Εισαγγελία Πρωτοδικών Κω και ήταν αναγνωρισμένοι πρόσφυγες. Λόγω του νομικού καθεστώτος, έπρεπε να αποχωρήσουν από το ΚΥΤ και να μεταβούν στο ΠΓΑ Κρήτης για να παραλάβουν τις άδειες διαμονής. Ωστόσο, για το κορίτσι έπρεπε να υπογράψει εντεταλμένος επιτροπείας προκειμένου να παραλάβει το διαβατήριό της. Αφού ενημερώθηκαν από το ΠΓΑ Κρήτης, μετέβησαν στην Αθήνα με σκοπό να γίνουν όλες οι απαραίτητες ενέργειες. Τα δύο αδέρφια θα διέμεναν σε καθεστώς αστεγίας και έπειτα από την διερεύνηση του συγγενικού δεσμού αποφασίστηκε από την caseworker της ανήλικης ότι είναι προς το βέλτιστο συμφέρον της να παραμείνει με τον ενήλικο αδερφό της και να μην προχωρήσουμε στην στέγαση της σε Δομή Φιλοξενίας Ανηλίκων. Με τη συνδρομή του Ε.Μ.Ε.Α και σε συνεργασία με την Υπηρεσία Πρώτης Υποδοχής και Ταυτοποίησης (ΥΠΥΤ) τα αδέρφια μπήκαν σε λίστα αναμονής για να στεγαστούν σε ΚΥΤ στην ενδοχώρα. Μέχρι να δοθεί απάντηση από την Γενική Γραμματεία, διέμεναν σε επισφαλείς συνθήκες και παράλληλα έγινε αναγγελία επιτροπείας από την caseworker. Κάποιες ημέρες αργότερα, η ΥΠΥΤ απάντησε θετικά και τα αδέρφια στεγάστηκαν σε ασφαλές πλαίσιο ενώ ταυτόχρονα ορίστηκε η εντεταλμένη επιτροπείας στην οποία έγινε ενημέρωση και μεταφορά φακέλου.

- Η υπόθεση ενός 17χρονου ασυνόδευτου παιδιού από το Πακιστάν, του οποίου η υπόθεση μας παραπέμφθηκε από την Υπηρεσία Ασύλου μέσω του Ε.Μ.Ε.Α. Το παιδί δεν επιθυμούσε να συνεργαστεί με τον κοινωνικό λειτουργό και δεν είχε προσέλθει σε καμία από τις προγραμματισμένες συναντήσεις στο γραφείο. Τον Μάιο 2023, το παιδί κάλεσε στο γραφείο και ζήτησε να συναντηθεί με τον κοινωνικό λειτουργό του στο γραφείο. Κατά τη διάρκεια της συνεδρίας, ανέφερε ότι δέχεται σεξουαλική παρενόχληση από ενήλικο ομοεθνή και είχε αποδεικτικά στοιχεία των λεγόμενων του από την εφαρμογή whatsapp, όπου δεχόταν τα μηνύματα. Ταυτόχρονα, το παιδί δεχόταν εκφοβισμό καθώς συνομήλικοι ομοεθνείς του είχαν προσφέρει αλκοόλ και ενώ εκείνος βρισκόταν σε λιπόθυμη κατάσταση, τον έγδυσαν, τον φωτογράφησαν και κυκλοφόρησαν τις φωτογραφίες μέσω διαδικτυακών εφαρμογών. Άμεσα ο κοινωνικός λειτουργός ενημέρωσε τον Ε.Μ.Ε.Α και έστειλε γραπτή ενημέρωση στον αρμόδιο Εισαγγελέα Ανηλίκων, ενώ έπειτα από επικοινωνία που έκανε με τη Δίωξη Ηλεκτρονικού Εγκλήματος στην Γενική Αστυνομική Διεύθυνση Αττικής, έστειλε τα σχετικά αποδεικτικά με σκοπό να κινηθούν οι διαδικασίες για την προστασία του ανηλίκου. Η υπόθεση ολοκληρώθηκε με την αυθημερόν ασφαλή μεταφορά και στέγαση του ανηλίκου σε Επείγουσα Δομή Φιλοξενίας και την έγκαιρη ενημέρωση των συναδέλφων που ανέλαβαν την υπόθεση του με σκοπό τη συνέχιση των διαδικασιών.

Ο ΑΝΤΙΚΤΥΠΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Ο αντίκτυπος του προγράμματος Protection for All Minors υπήρξε σημαντικός στην ενίσχυση του συστήματος προστασίας για τα ασυνόδευτα παιδιά και τα παιδιά που είναι χωρισμένα από την οικογένειά τους στην Ελλάδα. Το πρόγραμμα ανέδειξε την ανάγκη για υποστήριξη και ασφάλεια των παιδιών που επιθυμούν να παραμείνουν εκτός των δομών φιλοξενίας. Ως αποτέλεσμα, η επαγγελματική ομάδα του προγράμματος υπήρξε καθοριστική στην παροχή ψυχοκοινωνικής και νομικής υποστήριξης.

Παρά τις προσπάθειες, παρατηρείται ότι ο αριθμός των ασυνόδευτων ανηλίκων που παραμένουν εκτός των δομών φιλοξενίας είναι ακόμη υψηλός, κάτι που ενισχύει την ανάγκη για αύξηση του προσωπικού του προγράμματος ώστε να εξασφαλιστεί ακόμα καλύτερη παροχή υπηρεσιών σε περισσότερα παιδιά. Με την αύξηση του αριθμού των επαγγελματιών, θα καταστεί δυνατή η παροχή συχνότερης και εξατομικευμένης υποστήριξης μέσω συναντήσεων, επικοινωνίας και παρουσίας στα περιφερειακά γραφεία ασύλου. Η οικοδόμηση του κλίματος εμπιστοσύνης με το παιδί απαιτεί χρόνο και προσοχή. Μια αναλογία μικρότερη από αυτή των 30 παιδιών ανά επαγγελματία, που ισχύει στην παρούσα φάση, θα επιτρέψει την ολοκληρωμένη υποστήριξη του παιδιού από τη διεπιστημονική ομάδα. Με την κατάλληλη υποστήριξη εκτιμούμε ότι το παιδί μπορεί να κατανοήσει καλύτερα τους λόγους για τους οποίους πρέπει να εγκαταλείψει τις επισφαλείς συνθήκες και να μεταβεί σε ένα ασφαλές και υποστηρικτικό περιβάλλον φιλοξενίας.

δίκτυο
 για τα δικαιώματα
 του παιδιού

network
 for children's
 rights

INTERS S
HELLAS

δίκτυο
για τα δικαιώματα
του παιδιού

network
for children's
rights

Με την υποστήριξη:

STICHTING
VLUCHTELING
IBAN 999